

EL BARRI ANTIC

(de Rafael Vilà i Barnils)

Cada poble té, generalment, el seu nucli fonamental, a partir del qual s'ha anat produint, posteriorment, la corresponent creixença. En molts, el

pas del temps s'ha emportat tota mena de vestigis d'aquell fet transcendental, per la qual cosa resulta dificultós el fixar l'assentament primer i exacte de la corresponent col·lectivitat. I és, aleshores, quan la feina de l'historiador es perd, sovint, en imprecisions lamentables.

Afortunadament, els arbuciençs sabem quan, com i on vam néixer. No hem estat molt afortunats en allò que es refereix a l'emmagatzement de dades precises, però podem assegurar que els de l'Església foren, també els fonaments de la Vila i que, entre els segles vuitè i novè, va produir-se el gran infantament. Va ésser un fiât col·lectiu que encara dura.

De bon primer, amb l'Església va configurar-s'hi la Plaça, punt principal de partida i de creixença vilatana: a la dreta del Temple, el Carrer Major, rematat més tard per l'edifici de can Lleonard; al davant, i tot fugint sota l'emporxat, el Carrer del Vern i la primera Casa de la Vila al Carrer Estret, assentament que va retirar-se quan, després d'haver-se aixecat l'actual Rectoria, va fer-se al costat de l'Església el diguem-ne nou Ajuntament. A l'altre costat, a mà esquerra, l'escaleta que menava (encara hi mena) a la part que seria, després, eixampla urbà. D'aleshores ençà, han passat molts anys i les orenetes han anat i vingut moltes vegades.

En raó de la seva ancianitat i de la seva importància, la Plaça era, és clar, el rovell de l'ou de la Vila: escenari dels fets més importants, va heretar la celebració del mercat setmanal, que encara li dura, per a convertir-se en arxiu del nostre pas pel món des del moment que hi enregistrem el crit del nostre naixement fins al sospir indefugible de la definitiva partença: una configuració que, anem on anem, no se'ns oblida rà mai més. L'espatlla del Campanar i l'elegància del plàtan que porta més de cent anys tot fent-li l'aleta, tenen una rancier arbuciença definitiva.

Hauria anat bé que, després de les obres d'adecentament que van fer-s'hi durant la regidoria municipal del Sr. Garolera, la Plaça s'hagués quedat en això: en PLAÇA. Aleshores va produir-se l'ocasió de rellevar-la de la seva condició de mercadal, car el solar ampli i desguarnit on, al final del carrer de Sant Jaume, va aixecar-s'hi després la trista i lletja fesomia d'una plaça de braus, era una temptació per a resoldre definitivament i amb avantatges, el canvi. Però aquells qui van substituir-lo a la feina del Consistori, tenien un objectiu sense futur. Quina pena!

Ara la Plaça, a més d'anar carregada amb el tragí firal de cada diumenge, ha perdut bona part de la seva dignitat: la invasió de l'automòbil (el càncer del segle) l'ha convertit en un garatge desordenat i brut. I allò que és pitjor, quasi tot l'espai peatonal de sota les voltes serveix de refugi, cada nit, a la gent que va al cafè tot deixant els vehicles a l'eixopluc públic, i mofant-se del dret dels veïns que quasi no poden transitar a tot el llarg de l'emporxat. El xivarri final s'hi produeix cada mitja nit quan els "amos" retiren cotxes i motos per a entornar-se'n cap a casa. I això que, segons diuen, estem en plena restricció.

Si no hi ha altre remei que el de suportar les exigències de la civilització, haurem de resignar-nos, si bé creiem que la col·lectivitat ha de tenir la seva ètica: fa llàstima de veure tot embotit el camí d'anar a l'Església o a l'Ajuntament, perquè l'una i l'altra representen, en definitiva, la nostra personalitat col·lectiva; costa d'admetre la circulació motorista sota mateix del menjador de casa; fa pena de veure les colles de visitants que han d'asseure's a terra o a l'escala de l'Església, perquè els vehicles ho emmerden tot...

Si ja s'ha fet en altres llocs de la Vila, per què a la Plaça no pot ordenar-se l'aparcament, tot marcant a cada u l'espai que li pertoca? I quan tot sigui "ordenadament ple" aquell que no hi càpiga que s'entorni. Si a cada conjunció de les voltes, pot aparcar-hi un cotxe, sota de cada arc hauria d'haver-hi un banc. Cal que els accessos a la Plaça (per l'escaleta o per la costa) estiguin oberts sempre al pas del vianant i sols al pas del vianant. No ha de permetre's l'encabiment de vint cotxes on sols poden haver-n'hi deu. I treure totalment els vehicles de sota les voltes.

Amic lector, et convido a veure la moto que, des de fa més de mig any, està aparcada davant mateix de l'escala de casa.